

Pacjent ma prawo do ochrony zdrowia oraz równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych przepisami prawa.

I. Przebywając w podmiocie leczniczym pacjent ma prawo do:

1. natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia, w szczególności uzyskania od lekarza pomocy lekarskiej w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia;
2. udzielania świadczeń zdrowotnych z należytą starannością, przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym przez osoby wykonujące zawód medyczny kierujące się zasadami etyki zawodowej, a w sytuacji ograniczonych możliwości udzielenia odpowiednich świadczeń - do korzystania z przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych procedury ustalającej kolejność dostępu do świadczeń;
3. zapewnienia leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych, jeżeli powyższe są konieczne do udzielenia świadczenia;
4. wskazania osoby lub instytucji lub przedstawiciela ustawowego, którą szpital obowiązany jest powiadomić o pogorszeniu się stanu zdrowia pacjenta, powodującego zagrożenie życia albo w razie śmierci;
5. wypisania ze szpitala na własne żądanie lub przedstawiciela ustawowego pacjenta i uzyskania od lekarza informacji o możliwych następstwach zaprzestania leczenia;
6. wyrażenia osobiście za życia lub przez przedstawiciela ustawowego sprzeciwu wobec wykonania sekcji zwłok, w przypadku śmierci w szpitalu, z wyjątkiem sytuacji przewidzianych w przepisach kodeksu postępowania karnego, kodeksu karnego wykonawczego oraz aktach wykonawczych wydanych na ich podstawie, przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, a także gdy przyczyny zgonu nie można ustalić w sposób jednoznaczny;
7. żądania, aby udzielający świadczeń zdrowotnych lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie, a pielęgniarka zasięgnęła opinii innej pielęgniarki;
8. informacji:
  - 1) o prawach pacjenta oraz o rodzaju i zakresie świadczeń zdrowotnych udzielanych przez podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych, w tym o profilaktycznych programach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, realizowanych przez ten podmiot,
  - 2) przystępnej informacji o swoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu oraz wyrażenia zgody na udzielenie tych informacji innym osobom, a także sprzeciwu wobec udzielenia Pacjentowi tych informacji, a po ich uzyskaniu prawo przedstawienia osobie wykonującej zawód medyczny swojego zdanie w tym zakresie,
  - 3) o swoim stanie zdrowia i o rokowaniu, poprzez zażądanie od lekarza przekazania tych informacji wówczas, gdy Pacjent sądzi, że lekarz ogranicza informację z uwagi na Jego dobro,

- 4) poprzez dostatecznie wcześniejsze uprzedzenie Pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego przez lekarza o zamiarze odstąpienia od leczenia i wskazania realnych możliwości uzyskania określonego świadczenia zdrowotnego u innego lekarza lub w innym podmiocie leczniczym,
  - 5) o niekorzystnych dla Pacjenta skutkach, w przypadku wyrażenia zgody na ujawnienie dotyczących Pacjenta informacji, będących w posiadaniu lekarza,
  - 6) o dokonaniu zmian dotyczących stosowania określonej metody leczenia lub diagnostyki, jeżeli w trakcie wykonywania zabiegu operacyjnego, bądź stosowania określonej metody leczniczej lub diagnostycznej, w związku z wystąpieniem okoliczności stanowiących zagrożenie dla życia Pacjenta lub zdrowia w sytuacji, gdy lekarz dokonał zmian w tym zakresie nie mając możliwości niezwłocznie uzyskać zgody Pacjenta lub Jego przedstawiciela ustawowego,
  - 7) o swoim stanie zdrowia uzyskanej od pielęgniarki, w zakresie koniecznym do sprawowania opieki pielęgnacyjnej;
9. zachowania w tajemnicy przez osoby wykonujące zawód medyczny informacji związanych z Pacjentem, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu medycznego oraz wyrażania zgody na podawanie przez lekarza, pielęgniarkę do publicznej wiadomości danych umożliwiających Jego identyfikację; przy czym obowiązujące przepisy mogą wskazywać wyjątki;
10. wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody, po uzyskaniu informacji o stanie zdrowia Pacjenta, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu (w przypadku Pacjenta całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody, prawo do wyrażenia zgody ma przedstawiciel ustawowy, w przypadku braku przedstawiciela ustawowego prawo to, w odniesieniu do badania, może wykonać opiekun faktyczny; w przypadku osób ubezwłasnowolnionych albo chorych psychicznie lub upośledzonych umysłowo, lecz dysponujących dostatecznym rozeznanie, osoba ta ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego - w takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego);
- Zgoda oraz sprzeciw mogą być wyrażone ustnie albo poprzez takie zachowanie osób wymienionych w tych przepisach, które w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje na wolę poddania się proponowanym przez lekarza czynnościom albo brak takiej woli; w przypadku zabiegu operacyjnego albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, zgodę wyraża się w formie pisemnej.
11. poszanowania intymności i godności, co oznacza, iż:
- 1) Pacjent ma prawo do umierania w spokoju i godności,
  - 2) Pacjent ma prawo leczenia bólu,
  - 3) Pacjent ma prawo do obecności na Jego życzenie osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (osoba wykonująca zawód medyczny i udzielająca świadczeń zdrowotnych pacjentowi może odmówić obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w przypadku istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta),
  - 4) osoby wykonujące zawód medyczny, inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych, mogą uczestniczyć przy udzielaniu tych świadczeń tylko wtedy, gdy jest to niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia lub wykonywaniem czynności kontrolnych na podstawie przepisów o działalności leczniczej. Uczestnictwo, a także obecność innych osób wymaga zgody

Pacjenta (a w przypadku pacjenta małoletniego, całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody, jego przedstawiciela ustawowego, i osoby wykonującej zawód medyczny, udzielającej świadczenia zdrowotnego).

W związku z faktem, że Centrum uczestniczy w przygotowaniu osób do wykonywania zawodu medycznego i kształceniu osób wykonujących zawody medyczne w zakresie swojej działalności, w procesie udzielania świadczeń zdrowotnych mogą uczestniczyć studenci nauk medycznych, lekarze oraz inny personel medyczny w zakresie niezbędnym do celów dydaktycznych z zachowaniem prawa Pacjenta do poszanowania godności i intymności.

Respektujemy prawo do wyrażenia sprzeciwu wobec obecności ww. osób w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych Pacjentowi.

12. dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej stanu zdrowia Pacjenta oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych;
13. zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarskiego, jeżeli opinia albo orzeczenie ma wpływ na prawa Pacjenta lub obowiązki wynikające z przepisów prawa (Sprzeciw wnosi się do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia przez lekarza orzekającego o stanie zdrowia Pacjenta. Sprzeciw wymaga uzasadnienia, w tym wskazania przepisu prawa, z którego wynikają ww. prawa lub obowiązki pacjenta);
14. poszanowania życia prywatnego, co oznacza iż:
  - 1) przebywając w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne Pacjent ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami; Pacjent ma też prawo do odmowy kontaktu z tymi osobami,
  - 2) Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej, nie polegającej na udzielaniu świadczeń zdrowotnych,
  - 3) przebywając w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne Pacjent ma prawo do pobytu wraz z Nim przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego (dotyczy pacjenta posiadającego orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub małoletniego),
  - 4) Jeżeli realizacja tych praw skutkuje kosztami poniesionymi przez podmiot leczniczy; wysokość opłaty ustala kierownik podmiotu leczniczego, a Pacjent ponosi koszty realizacji praw, o których mowa w punktach 1 i 2.
15. opieki duszpasterskiej w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne; w sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia podmiot ten jest obowiązany umożliwić Pacjentowi kontakt z duchownym Jego wyznania;
16. przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne;
17. wyrażenia zgody lub odmowy takiej zgody na udział w eksperymencie medycznym po uprzednim poinformowaniu Pacjenta przez lekarza m.in. o:
  - 1) celach, pełnym planie eksperymentu medycznego oraz ryzyku i korzyściach związanych z eksperymentem, zakresie i długości trwania procedur, które mają być stosowane, w szczególności o wszelkich uciążliwościach i zagrożeniach dla zdrowia Pacjenta związanego z udziałem w eksperymencie, ustaleń dotyczących sposobu reagowania na zdarzenia

niepożądane oraz pytań i wątpliwości Pacjenta; środkach powziętych w celu zapewnienia poszanowania życia prywatnego Pacjenta oraz poufności Jego danych osobowych; zasad dostępu do informacji istotnych dla Pacjenta, uzyskanych podczas realizacji tego eksperymentu oraz do ogólnych jego wyników; zasadach wypłaty odszkodowania w sytuacji powstania szkody; wszelkich przewidywanych dalszych użyciu wyników eksperymentu medycznego, danych oraz materiału biologicznego zgromadzonych w jego trakcie, w tym jego użycia dla celów komercyjnych; źródłach finansowania eksperymentu medycznego; zasadach dostępu do leczenia eksperymentalnego po zakończeniu udziału w eksperymencie leczniczym, jeżeli okaże się, że u Pacjenta eksperyment ten przyniósł korzyści dla Jego zdrowia; możliwości i zasadach dostępu do innego eksperymentu leczniczego, jeżeli może on przynieść Pacjentowi korzyści dla Jego zdrowia;

- 2) prawach Pacjenta o ochronie gwarantowanej w przepisach prawa, w szczególności o przysługującym Jemu prawie do odmowy udzielenia zgody i do wycofania zgody w każdym momencie, bez podania przyczyny i bez negatywnych konsekwencji prawnych w postaci jakiegokolwiek dyskryminacji, w tym zakresie prawa do opieki zdrowotnej;
- 3) niebezpieczeństwie dla zdrowia i życia Pacjenta, jakie może spowodować natychmiastowe przerwanie eksperymentu i cofnięcie zgody na eksperyment medyczny w każdym stadium eksperymentu.

W przypadku Pacjenta-uczestnika w eksperymencie medycznym będącego osobą ubezwłasnowolnioną:

- 1) całkowicie zgodę na udział w eksperymencie leczniczym udziela jej opiekun prawny. Jeżeli osoba ta ma dostateczne rozeznanie wymagana jest również jej zgoda;
- 2) częściowo niepozostającą pod władzą rodzicielską zgodę na udział w eksperymencie leczniczym udziela kurator i ta osoba.

W przypadku uczestnika będącego osobą posiadającą pełną zdolność do czynności prawnych, lecz niebędącą w stanie z rozeznanem wyrazić zgody, zezwolenia na przeprowadzenie eksperymentu leczniczego zgodę taką lub zezwolenie udziela sąd opiekuńczy właściwy miejscowo, w którego okręgu eksperyment zostanie przeprowadzony.

18. wyrażenia sprzeciwu i jego cofnięcia w każdym czasie na pobranie po śmierci komórek, tkanek i narządów w celu ich przeszczepienia lub pobrania komórek lub tkanek w celu ich zastosowania u ludzi (w przypadku osoby, która nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, sprzeciw może wyrazić za życia przedstawiciel ustawowy);
19. dobrowolnego wyrażenia przed lekarzem pisemnej zgody na pobranie od Pacjenta za życia komórek, tkanek lub narządów w celu ich przeszczepienia lub komórek lub tkanek w celu ich zastosowania u innej osoby (jeżeli kandydat na dawcę ma pełną zdolność do czynności prawnych);
20. ochrony danych osobowych dotyczących potencjalnego dawcy, dawcy, potencjalnego biorcy, biorcy przeszczepu i objęcia ich tajemnicą;
21. umieszczenia Pacjenta na liście osób oczekujących na przeszczepienie szpiku, komórek, lub narządów i bycia wybranym jako potencjalny biorca w oparciu o kryteria medyczne;
22. wyrażenia dobrowolnie świadomej zgody w formie pisemnej na uczestnictwo w badaniu klinicznym (a w przypadku niemożności wyrażenia świadomej zgody w formie pisemnej, ustnie w obecności co najmniej jednego bezstronnego świadka), po wcześniejszym uzyskaniu

informacji dotyczących charakteru, celów, korzyści i skutków badania klinicznego oraz związanych z nim rodzajów ryzyka i niedogodności; praw uczestnika i gwarancji dotyczących jego ochrony, w szczególności prawa do odmowy udziału w badaniu klinicznym i prawa do wycofania się z badania klinicznego w każdej chwili bez jakiegokolwiek szkody dla siebie i bez konieczności podawania jakiegokolwiek uzasadnienia; warunków, w których badanie kliniczne ma być prowadzone, w tym spodziewanego czasu trwania udziału uczestnika w badaniu klinicznym; możliwych alternatywnych metod leczenia, w tym działań następnych w przypadku przerwania udziału w badaniu klinicznym; (w przypadku osób niezdolnych do złożenia oświadczenia woli o wzięciu udziału w badaniu klinicznym, świadomą zgodę składa przedstawiciel ustawowy);

23. złożenia skargi na lekarza i lekarza dentystę do rzecznika odpowiedzialności zawodowej przy właściwej izbie lekarskiej w przypadku podejrzenia postępowania sprzecznego z zasadami etyki lekarskiej i deontologii zawodowej oraz naruszenia przepisów o wykonywaniu zawodu lekarza;
24. złożenia skargi na pielęgniarkę do rzecznika odpowiedzialności zawodowej przy właściwej izbie pielęgniarek w przypadku podejrzenia postępowania sprzecznego z zasadami etyki zawodowej lub naruszenia przepisów dotyczących wykonywania zawodu pielęgniarki.

II. W ramach ubezpieczenia zdrowotnego Pacjent ma dodatkowo prawo do:

1. wyboru szpitala oraz świadczeniodawcy udzielającego ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych spośród tych, świadczeniodawców, którzy zawarli umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z Narodowym Funduszem Zdrowia; z zastrzeżeniami wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa;
2. leczenia w szpitalu, który zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z Narodowym Funduszem Zdrowia, na podstawie skierowania lekarza, lekarza dentysty lub felczera, jeżeli cel leczenia nie może być osiągnięty przez leczenie ambulatoryjne;
3. ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych udzielanych na podstawie skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego (skierowanie nie jest wymagane do świadczeń:
  - 1) osób chorych na gruźlicę,
  - 2) osób zakażonych wirusem HIV,
  - 3) inwalidów wojennych i wojskowych,
  - 4) osób represjonowanych,
  - 5) kombatantów,
  - 6) żołnierzy zastępczej służby wojskowej,
  - 7) działaczy opozycji antykomunistycznej,
  - 8) osób represjonowanych z powodów politycznych,
  - 9) osób deportowanych do pracy przymusowej,
  - 10) cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych,
  - 11) w zakresie uzależnień dla osób zgłaszających się z powodu uzależnienia oraz osób zgłaszających się z powodu współuzależnienia - osób spokrewnionych lub niespokrewnionych z osobą uzależnioną, wspólnie z nią zamieszkujących i gospodarujących, oraz osób, których stan psychiczny powstał na skutek pozostawiania w związku emocjonalnym z osobą uzależnioną,
  - 12) uprawnionych żołnierzy, pracowników, weteranów poszkodowanych w zakresie leczenia

- urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa,
- 13) uprawnionych żołnierzy, pracowników, weteranów poszkodowanych, których ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu wynosi co najmniej 30%,
  - 14) świadczeniobiorców do 18 roku życia, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, posiadający zaświadczenie wydane przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, pediatrii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,
  - 15) świadczeniobiorców posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
  - 16) świadczeniobiorców posiadających orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
  - 17) świadczeniobiorców, u których w wyniku finansowanych ze środków publicznych badań przesiewowych wykonywanych u świadczeniobiorców będących dziećmi, stwierdzono występowanie chorób wrodzonych w zakresie leczenia tych chorób;
4. świadczeniobiorca, u którego lekarz podstawowej opieki zdrowotnej albo lekarz udzielający ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych stwierdził podejrzenie nowotworu złośliwego, ma prawo do diagnostyki onkologicznej na podstawie karty diagnostyki i leczenia onkologicznego, bez skierowania;
  5. świadczeniobiorca, u którego w wyniku diagnostyki onkologicznej stwierdzono nowotwór złośliwy lub u którego lekarz udzielający świadczeń szpitalnych lub świadczeń w ramach programów zdrowotnych stwierdził nowotwór złośliwy lub miejscowo złośliwy Pacjent ma prawo do leczenia onkologicznego na podstawie karty diagnostyki i leczenia onkologicznego, bez skierowania;
  6. świadczeń rehabilitacji leczniczej u świadczeniodawcy, który zawarł umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, na podstawie skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego;
  7. zaopatrzenia w wyroby medyczne na podstawie zlecenia albo recepty osoby uprawnionej do wystawienia zlecenia albo recepty;
  8. niezwłocznego uzyskania świadczeń opieki zdrowotnej w stanie nagłym bez skierowania w niezbędnym zakresie również przez świadczeniodawcę, który nie zawarł umowy o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej z Narodowym Funduszem Zdrowia;
  9. świadczeń opieki zdrowotnej jeżeli Pacjent jest osobą ubezpieczoną;
  10. świadczeń opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie określonych dla ubezpieczonych, jeżeli Pacjent nie jest osobą ubezpieczoną, posiada miejsce zamieszkania na terytorium RP i obywatelstwo polskie lub uzyskał w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub uzyskaniem ochrony uzupełniającej i spełnia kryterium dochodowe, o którym mowa przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zmianami), co do których pracownik socjalny nie stwierdził dysproporcji między

udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby lub rodziny, wskazującą, że osoba ta lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową, wykorzystując własne zasoby majątkowe, w szczególności posiadania znacznych zasobów finansowych, wartościowych przedmiotów majątkowych lub nieruchomości;

11. świadczeń opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie określonych dla ubezpieczonych, jeżeli Pacjent nie ukończył 18. roku życia i posiada obywatelstwo polskie lub uzyskał w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub uzyskaniem ochrony uzupełniającej;
12. świadczeń opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie określonych dla ubezpieczonych, jeżeli Pacjent posiada miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jest w okresie ciąży, porodu, połogu, posiada obywatelstwo polskie lub uzyskał w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub uzyskaniem ochrony uzupełniającej;
13. przejazdu środkami transportu sanitarnego (w tym lotniczego) – na zlecenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego, do najbliższego podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń we właściwym zakresie, i z powrotem: bezpłatnie w przypadkach:
  - 1) konieczności podjęcia natychmiastowego leczenia w podmiocie leczniczym,
  - 2) wynikających z potrzeby zachowania ciągłości leczenia,
  - 3) dysfunkcji narządu ruchu uniemożliwiającej korzystanie ze środków transportu publicznego w celu odbycia leczenia;
14. orzeczeń i zaświadczeń lekarskich wydawanych bezpłatnie, jeżeli są one związane z: dalszym leczeniem, rehabilitacją, niezdolnością do pracy, kontynuowaniem nauki, uczestnictwem dzieci, uczniów, słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli i studentów w zajęciach sportowych i w zorganizowanym wypoczynku, a także wydawanych dla celów pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, orzecznictwa o niepełnosprawności, uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, uzyskania świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 1649), lub ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie, a także dla celów uzyskania dodatku z tytułu urodzenia dziecka lub jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka wystawione przez położną;
15. zgłaszania osobom wykonujących zawód medyczny, Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych lub podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu działania niepożądanego produktu leczniczego.

III. Prawa dziecka w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych

Pacjent poniżej 18 roku życia ma prawo do korzystania z większości praw przysługujących osobom dorosłym w trakcie korzystania ze świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem uprawnień rodziców lub opiekunów i z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z wieku.

Pacjent poniżej 18 roku życia ma prawo do:

1. świadczeń opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie określonych dla osób ubezpieczonych;

2. dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentysty oraz materiałów stomatologicznych stosowanych przy udzielaniu tych świadczeń, zakwalifikowanych jako świadczenia gwarantowane dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18 roku życia;
3. przystępnej informacji o stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych, leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu, jeżeli Pacjent ukończył 16 lat; jeżeli Pacjent nie ukończył 16 lat, ma prawo do uzyskania tych informacji w zakresie i formie potrzebnej do prawidłowego przebiegu procesu diagnostycznego lub terapeutycznego, posiada też prawo do wyrażenia swojego zdania;
4. uzyskania od pielęgniarki, przystępnej informacji o pielęgnacji i zabiegach pielęgniarstwach;
5. wyrażenia zgody (obok zgody przedstawiciela ustawowego) ustnie albo przez zachowanie w sposób niebudzący wątpliwości wskazujące na wolę poddania się proponowanym przez lekarza czynnościom po uzyskaniu informacji wskazanych pkt 3 na wykonanie badania lub udzielenie innego świadczenia zdrowotnego, jeżeli Pacjent ukończył 16 lat; w przypadku zastosowania zabiegu operacyjnego albo metody leczenia lub diagnostyki stwarzającej podwyższone ryzyko jest wymagana zgoda Pacjenta (obok zgody przedstawiciela ustawowego) w formie pisemnej;
6. wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego, jeżeli Pacjent ukończył 16 lat (w takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego);
7. wyrażenia sprzeciwu na pobranie po śmierci komórek, tkanek i narządów w celu ich przeszczepienia lub pobrania komórek lub tkanek w celu ich zastosowania u ludzi, jeżeli Pacjent ukończył 16 lat;
8. wyrażenia w formie pisemnej świadomej zgody na udział w eksperymencie medycznym obok zgody przedstawiciela ustawowego jeżeli Pacjent ukończył 13 lat lub jeżeli Pacjent nie ukończył 13 lat, zgodę taką wyraża Jego przedstawiciel ustawowy;
9. wyrażenia w formie pisemnej świadomej zgody na udział w badaniu klinicznym obok zgody przedstawiciela ustawowego, jeżeli Pacjent ukończył 13 lat lub jeżeli Pacjent nie ukończył 13 lat, zgodę taką wyraża Jego przedstawiciel ustawowy, (po udzieleniu zrozumiałych dla Pacjenta informacji dotyczących badania klinicznego oraz związanych z nim ryzyka i korzyści) oraz wyrażenia swojego życzenia dotyczącego odmowy udziału w badaniu klinicznym lub wycofaniu się z tego badania (jeżeli Pacjent jest uznany za zdolnego do wyrażenia opinii i oceny powyższych informacji);
10. zapewnienia w badaniu klinicznym udziału personelu posiadającego doświadczenie z małoletnimi;
11. wyrażenia zgody na pobranie szpiku lub komórek krwiotwórczych krwi obwodowej, jeżeli Pacjent ukończył 13 lat;
12. bycia dawcą szpiku lub komórek krwiotwórczych krwi obwodowej w sytuacji gdy ma miejsce bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia rodzeństwa, którego nie można uniknąć w inny sposób niż przez dokonanie przeszczepu szpiku lub komórek krwiotwórczych krwi obwodowej, za zgodą przedstawiciela ustawowego po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata na dawcę. Jeżeli Pacjent ma ukończone 13 lat,

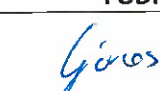
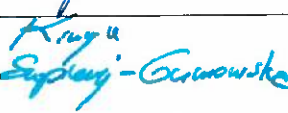
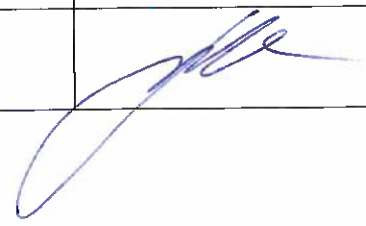

wymagana jest także jego zgoda. Sąd orzeka na wniosek przedstawicieli ustawowych kandydata na dawcę, po wysłuchaniu małoletniego i zasięgnięciu opinii biegłego psychologa, a w przypadku pacjenta powyżej lat szesnastu - również na jego wniosek.

13. wyrażenia sprzeciwu i jego cofnięcia w każdym czasie na pobranie po śmierci komórek, tkanek i narządów w celu ich przeszczepienia lub pobrania komórek lub tkanek w celu ich zastosowania u ludzi (w przypadku małoletniego sprzeciw może wyrazić za ich życia przedstawiciel ustawowy; w przypadku małoletniego powyżej lat szesnastu sprzeciw może wyrazić również ten małoletni);
14. przebywając w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne Pacjent ma prawo do pobytu wraz z Nim przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego.

Karta Praw Pacjenta powstała na podstawie:

- 1) Konstytucji z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.);
- 2) Ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 581);
- 3) Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 799 ze zm.);
- 4) Ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentysty (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1287 ze zm.);
- 5) Ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 814 ze zm.);
- 6) Ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1185.);
- 7) Ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 686);
- 8) Ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1342);
- 9) Ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarzy i położnych (tekst jednolity: Dz. U. 2021 r., poz. 628);
- 10) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 146 ze zm.);
- 11) ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 536/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie badań klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi oraz uchylecia dyrektywy 2001/20/WE (Dz.U.UE.L.2014.158.1)

	STANOWISKO	DATA	NAZWISKO	PODPIS
Opracował	Pełnomocnik ds. Praw Pacjenta	2025-03-28	Monika Góras	
Sprawdził	Radca Prawny	2025-03-28	Kinga Szopieraj - Gumowska	
Zatwierdził	Dyrektor		Mariola Brodowska	